

Underbalance 15,146 Rbd. 48 $\frac{1}{2}$, som dækkes af den almindelige Skolefonds Kapitalformue". Efter det oprindelige Forslag, saaledes som det var forelagt i Folkethinget, vilde Underbalancen beløbe sig til 38,600 Rbd., men den er nu ved Behandlingen i det andet Thing nedsat med omtrent 23,000 Rbd., i Særdeleshed derved, at Udgiften til en ny Bygning til Marhuus Kathedralskole udstrøges. Imidlertid forekommer det mig, at selv den Underbalance, der nu findes, har noget Foruroligende ved sig, og Finantsudvalget har med Hensyn til denne Post i Betænkningen udtalt sig saaledes: „Selv om de af Udvalget foreslaaede Nedsættelser af det lærde Skolevæsens Udgifter vedtages, vil der dog vise sig paa dets Budget et ikke ubetydeligt Underflud, som maa dækkes af Skolefondens Kapitalformue. Betydningen heraf forsøges ved den Omstændighed, at flere af de senere Aars Regnskaber have vist lignende Resultater." Efterat dernæst Udvalget har anført Exempler herpaa, siger det til Slutningen: „Under disse Forhold maa Udvalget opfordre Ministeriet til at tage under alvorlig Overveielse, hvorledes der kan træffes Foranstaltninger til at afværge et saadant Forbrug af Kapitalen." Jeg veed nu ikke, om den høitærede Minister for Kirke- og Underviisningsvæsenet allerede har tænkt sig saadanne Foranstaltninger, men jeg skal tillade mig her at paapege en saadan for ham; det er den at lade nogle af de nederste Klasser i de lærde Skoler falde bort. Hvor stor denne Besparelse vil blive, kan jeg ikke sige, men jeg troer efter en løselig Beregning, at den vistnok vil blive saa stor, at ikke blot Underbalancen vil dækkes, men at der endog vil blive et Overflud. Jeg maa imidlertid bemærke, at dersom det eneste Formaal og den eneste Nytte af denne Foranstaltning skulde være en Besparelse, medens den i andre Henseender maatte forekomme mig at gjøre Skade, skulde jeg ikke have paapeget den; men ligesaa urimeligt, jeg finder det og i mange Aar har fundet det at holde saa dyre Anstalter som de lærde Skoler for Drengene paa 9 til 10 Aar, ligesaa vist troer jeg, at det ikke vil blive til Skade, men til virkelig Gavn baade for Skolerne og Skoleungdommen, dersom en saadan Foranstaltning som den af mig paapegede maatte blive virkeliggjort. Jeg indseer meget

vel, at anden Behandling af Finantsloven ikke er den meest passende Leilighed til at fremkomme med disse Bemærkninger. Jeg var imidlertid forhindret fra at være tilstede ved første Behandling, hvor de maaskee noget bedre havde passet. Jeg skal derfor heller ikke gaae videre ind derpaa, saa meget mere, som der muligt bliver en anden Leilighed dertil. Jeg troer derhos ikke, at det behøves; thi den ærede Minister maa kjende denne Sag fra tidligere Tid. Der har ogsaa i et af vore Blade staaet en overmaade velstreven Artikel, der anbefalede en saadan Foranstaltning, og jeg har ved Samtale med forskjellige Lærere ved de lærde Skoler overbevist mig om, at der hos en stor Deel af dem ikke findes nogen synderlig Modstand derimod. Jeg vil derfor blot henstille Sagen til den høitærede Ministers Overveielse ved Sværskættelsen af den Reform af de lærde Skoler, der vistnok maa betragtes som forestaaende.

Det andet Punkt, som jeg vil omtale, og som er af meget ringere Betydning, findes under VII., Døbstumme-Institutet, Nr. 3: De fra Biskopperne indkommende Tavlepenge, 1570 Rbd. Det er en egen og forældet Maade, hvorpaa man her kommer Døbstumme-Institutet til Hjælp, og det er forbundet med overmaade stor Banskellighed at bringe disse 1570 Rbd. ind i Kassen. Disse Tavlepenge indsendes jo, som bekjendt, en vis Dag om Aaret i hver enkelt Kirke i Landet, og naar man regner, at vi have omtrent 1000 Pastorater; bliver det omtrent 9 Ml. for hvert. De indkomne næsten alle i Enefestsillinger; det er sjældent, at der forvilber sig en Tosfiling, endnu sjældnere en Tirsfiling derimellem, og at træffe paa et Markstykke er et reent Særshyn. Disse Penge samles af de vedkommende Præster, blive af dem vekslede og indsendte til Provsterne tilligemed Landemodsexpenserne, derfra sendes de til Biskopperne og endelig af dem igjen til Ministeriet. Jeg troer, at det var paa Tide, at man fik denne Ordning afflattet, saa meget mere som Rigsdagen ved tidligere Leiligheder, navnlig ved Loven om den frie Fattigunderstøttelse, har lagt for Dagen, at den ikke under Tavlepenge, hvorfor jeg antager, at den heller ikke under dem ved denne Leilighed. Nu kan det vel være, at Liberne